

«Treballo el doble i cobro el mateix»: les empleades de la llar i les cures, més precàries que mai

Acomiadaments, internaments forçats i risc de perdre l'habitatge són algunes de les conseqüències de la crisi del coronavirus per a les empleades domèstiques



Cuidadores de gent gran veuen com s'accentua la precarietat | Adrià Costa

Habitualment ja són víctimes de la precarietat, però la crisi del coronavirus ha accentuat la desprotecció que pateixen les treballadores de la llar i les cures. Acomiadaments, internaments forçats i risc de perdre l'habitatge són alguns dels escenaris als quals han de fer front i que expliquen a **NacióDigital** quatre testimonis sota nom fictici.

Abans de la declaració d'estat d'alarma, la Juana cuidava de nou de la nit a nou del matí un matrimoni de persones grans. El 13 de març, però, la família li va dir que si volia continuar treballant ho havia de fer com a interna, per evitar sortides al carrer que poguessin augmentar el risc de contagi dels avis. Davant la manca d'alternatives laborals, va acceptar. "La meva família depèn d'aquest sou. El meu fill ha perdut la feina i tinc un net de vuit anys", explica.

L'horari, doncs, ha passat a ser de 24 hores, però el sou no ha canviat. "Treballo el doble, però cobro els mateixos 1.000 euros", diu. Qui ha perdut la feina és la Sarah, a qui han deixat de pagar les famílies de les quatre cases on feia tasques de neteja i cures de gent gran durant el dia. "M'han dit que és un risc per als malalts i que fins d'aquí a dos mesos, res", relata. Com que no té contracte, no cobrarà atur.

"M'han dit que és un risc per als malalts i que fins d'aquí a dos mesos no hi torni"

"

En ocasions, el risc també pot ser per a les cuidadores, com en el cas de la Dolores. La dona a qui cuida ha passat uns dies a l'hospital i ella no tenia ni mascareta ni guants. "Entrava i sortida d'allà sense cap protecció", lamenta. Ara que la dona ha tornat a casa, la família per a qui treballa sí que li ha proporcionat una mascareta.

Igual que la Sarah, la Carmen també ha perdut la feina. De dilluns a divendres treballava d'interna a una casa i li han dit que de moment no hi torni per evitar risc de contagi. Quan els propietaris de l'habitació on vivia els caps de setmana se'n van assabentar li van dir que havia de marxar, donant per fet que no la podria pagar.

Caixa de resistència

En aquest escenari, la Carmen ha perdut el que eren els seus dos habitatges i la situació és extensiva a moltes altres treballadores. Per això, l'associació Mujeres Migrantes Diversas, que ha creat una xarxa de gairebé 500 empleades ha creat una caixa de resistència per ajudar a pagar lloguers i cobrir necessitats econòmiques. Per ara ja han recaptat 9.500 euros.

¡Gracias emocionadas a las casi 200 personas y colectivos que ya habéis sumado para superar los 9.500? en nuestra caja de resistencia! Cada aporte es un empuje de fuerza y solidaridad para salir adelante. ¡Cuidémonos entre todas, ayudadnos a seguir! ??? <https://t.co/wWf019lv0r> (<https://t.co/wWf019lv0r>)

? Asociación Mujeres Migrantes Diversas (@MujeresMigrante) March 26, 2020 (https://twitter.com/MujeresMigrante/status/1243140288195055616?ref_src=twsrc%5Etfw) Daybelyn Juares és membre del col·lectiu i assegura que, des que ha començat la crisi del coronavirus, han rebut moltes trucades de dones que han perdut la feina o que veuen -encara més- vulnerats els seus drets laborals. "Estem intentant recollir el màxim de diners per ajudar totes les dones", explica. La caixa de resistència també serveix per recollir material sanitari de protecció. L'Ajuntament de Barcelona ha fet entrega de guants i mascaretes i Juares explica que esperen notícies del Govern.

Vulneració sistemàtica de drets

La feina de la llar i les cures està altament feminitzada i el percentatge de dones migrants (<https://www.naciodigital.cat/noticia/169548/esclavitud/invisibilitzada/llar>) que s'hi guanyen la vida és altíssim. Ni el govern espanyol ni la Generalitat disposen de dades oficials per comptabilitzar les empleades però l'Ajuntament de Barcelona calcula que a la ciutat n'hi ha 34.000. Totes les dones que apareixen en aquest reportatge són estrangeres i cap té regularitzada la seva situació administrativa. Tampoc cap té contracte.

Les persones dependents o els seus familiars poden demanar una prestació per disposar d'un cuidador. La llei de la dependència preveu que sigui una persona del seu entorn que assumeixi la tasca, però els diners de l'ajuda fan difícil renunciar a una feina i, per això, en moltes ocasions la família acaba contractant terceres persones.

Des del 2012 és l'entorn de la persona dependent qui té la responsabilitat de donar d'alta les treballadores de la llar a la Seguretat Social i no l'Estat, com passava fins aleshores. La mesura va ser fruit d'un canvi legislatiu del PP, que no s'ha revertit. Només en el mes següent de la seva

aprovació, la quantitat de treballadores de la llar registrades a la Seguretat Social va baixar un 85%.

Des del 2012 és l'entorn de la persona dependent qui té la responsabilitat de donar d'alta les treballadores de la llar a la Seguretat Social i no l'Estat

La regulació del sector del treball domèstic i de cures preveu que el salari mínim d'una empleada sigui de 1.100 euros i tingui 40 hores de jornada efectiva i l'obligació d'estar-ne 20 més disponible. Això, però, rara vegada es compleix. El fet que l'àmbit laboral sigui privat -els domicilis- dificulta que Inspecció de Treball hi pugui actuar i, a la pràctica, el més habitual és treballar en negre. A més, els requisits de la llei d'estrangeria -tres anys de residència consecutiva, per exemple- converteixen la regularització en una cursa d'obstacles.

Mujeres Migrantes y Diversas, altres entitats i sindicats fa tems que reclamen una millora de les condicions de les treballadores, per exemple introduint el treball domèstic al Règim General de la Seguretat Social, la qual cosa els permetria gaudir d'atur i vacances, per exemple. Des del sindicat Sindillar, per exemple, reclamen que les treballadores de les dures i la llar que estiguin cotitzant es puguin acollir a Expedients de Regulació Temporal d'Ocupació (ERTO), que les famílies que les contracten rebin ajudes per poder pagar-los el sou, en cas que tinguin pocs ingressos i que la declaració d'estat d'alarma incorpori mesures per deixar circular aquelles persones que treballen en l'economia submergida. També que s'entreguin equips de protecció a tothom qui es faci càrrec d'una persona dependent i que es regularitzi la situació administrativa de les persones sense papers.

Sobre la taula també hi ha la demanda que l'estat espanyol ratifiqui el conveni 189 de l'Organització internacional del Treball (OIT), que insta a garantir condicions de treball "dignes, equitatives i verificables" equiparables a la resta de treballadors. Itàlia, Bèlgica i Alemanya ja ho han fet. Mentrestant, les condicions continuaran depenent de la capacitat econòmica i la bona voluntat de qui els pagui per treballar.

[noticiadiari]2/197029[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198615[/noticiadiari]
?[noticiadiari]2/198572[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/199022[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198469[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198064[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/199108[/noticiadiari]